

בקשה לאישור הגשת תובענה ייצוגית

בהתאם לסעיף 5 לחוק חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006

נחתם ביום: 16 נובמבר, 2025

בבית המשפט המחוזי בירושלים

ת.צ. _____

בעניין:

רקפת אמיתי, ת.ז. 027741727

מקיבוץ מרחביה, טל' 050-8843333

ע"י ב"כ עוה"ד יצחק מירון (מ.ר. 11238)

ו/או אמין מרגייה (מ.ר. 20137) ו/או גולן נפתלי (מ.ר. 53200)

שכתובתם לצרכי הליך זה הינה אצל עו"ד גולן נפתלי

מרחוב התאנה 2, כפר תבור, מוזאון חצרות האיכרים

טל': 04-8391444 ; פקס: 153-48391444

דוא"ל: Office@Golann-law.co.il

המבקשת

התובעת

- נ ג ד -

1. **מדג סי-פרוט בע"מ, ח.פ. 512573668**

מרחוב אליהו איתן 20, ראשלי"צ

2. **ישרקו שיווק מותגי מזון בינלאומיים בע"מ, ח.פ. 512099136**

מרחוב המזח 5, א. תעשייה עמק חפר

המשיבות

הנתבעות

מהות התביעה: ייצוגית, כספית

סכום התביעה: לתובעת - 110 ₪ מהנתבעת 1 ו- 130 ₪ מהנתבעת 2

(עולה על 2.5 מלש"ח לכלל חברי הקבוצה)

סכום האגרה שיש לשלם: 6,399 ₪, בהתאם לפרט 11ב' לתוספת לתקנות בתי המשפט (אגרות) התשס"ז -

2007

קיום הליך נוסף – הוגשו בקשות אחרות, אשר השאלות המהותיות של עובדה או משפט המשותפות לחברי הקבוצה המתעוררות בה, כולן או חלקן, זהות או דומות בעיקרן לשאלות כאמור המתעוררות בבקשה דנן, בת"צ (מחוזי י-ם) 45599-06-16 שרונה שוקרון נ' יפאורה - תבורי בע"מ, ת"צ (ירושלים) 33488-05-17 עו"ד דורון ויסברוד נ' תנובה – מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ, ת"צ (תל אביב-יפו) 5527-

01-21 יעקב יקותיאל נ' סוגת תעשיות בע"מ, ת"צ (מחוזי חי'') 54883-06-24 אלברט חריש נ' מחלבות יטבתה ע"ש אורי חורזו ז"ל בע"מ (נבו 23.9.2024). במקביל לבקשה זו, מוגשות לבית משפט נכבד זה בקשות לאישור דומות כנגד נטו מלינדה בע"מ, עוף ירושלים שיווק בע"מ, בלדי בע"מ, תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ, ש. רוזנרס בע"מ.

הזמנה לדין

הואיל והתובעת הגישה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגדך, אתה מוזמן להגיש תשובה בתוך תשעים ימים מיום שהומצאה לך הזמנה זו. לתשומת ליבך, אם לא תגיש תשובה, אזי לפי תקנה 130 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, תהיה לתובעת הזכות לקבל פסק דין שלא בפניך.

חלק שני

א. בעלי הדין

- (1) המבקשת הינה צרכנית מן השורה.
- (2) המשיבות 1 ו-2 הינן חברות רשומות בישראל, העוסקות בין היתר, בשיווק פירות ים קפואים.

ב. הסעד המבוקש

- (3) לאשר את התובענה שהעתקה מצ"ב כנספח א' (להלן - התובענה), כתובענה ייצוגית, בהתאם לסעיף 5 לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן - חוק תובענות ייצוגיות).
- (4) לקבוע כי הקבוצה בשמה מוגשת התובענה הייצוגית, תוגדר כדלקמן:

כל מי שרכש בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה, מוצרים המיוצרים ו/או המשווקים ע"י מי מהמשיבות, ואשר עקב סימון תאריך התפוגה שלהם בניגוד להוראות החוק הרלוונטיות, זרקו את המוצרים בתאריך הנקוב עליהם או לאחריו.
- (5) לחייב את המשיבות להשיב למבקשת ולכל אחד מחברי הקבוצה, את סכום רכישת המוצרים שנזרקו וכן לפצותו בסך של 50 ₪ בגין הפגיעה באוטונומיה, הפגיעה באפשרות הבחירה, עוגמת הנפש, הכעס, התסכול ואי-הנוחות.
- (6) להורות על מתן צו עשה כנגד המשיבות, המורה להן לתקן את הסימון הלא חוקי של מוצריהן.
- (7) לקבוע למבקשת גמול בשיעור של 5% מהסכום שייפסק עבור הקבוצה, וכן שכר טרחת עורך דין בשיעור של 25% מהסכום שייפסק בצירוף מע"מ כדין, בהתאם לקריטריונים הקבועים בסעיפים 22 ו-23 לחוק תובענות ייצוגיות. כמו כן, לחייב את המשיבות בשיפוי על ההוצאות שהוצאו לצורך הגשת הבקשה והתובענה דנן.
- (8) ליתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה בהתאם לשיקול דעת בית המשפט הנכבד.

ג. תמצית העובדות הנחוצות לביסוס העילה

(9) 1. "תאריך תפוגה" המסומן על גבי אריזות מזון הוא מועד בעל שתי משמעויות שונות ונבדלות לגבי מוצרי מזון שונים: א. תאריך תפוגה עשוי לשמש "סימון בטיחות". זאת כשהוא מסמן את התאריך האחרון בו מותר להשתמש במוצר, מקום בו אכילתו לאחר מועד זה עלולה לסכן את הבריאות; ב. לחלופין, תאריך תפוגה עשוי לשמש כ"סימון איכות" בלבד. זאת כשאכילתו לאחר מועד התפוגה איננה מסכנת את הבריאות. במצב כזה הסימון מלמד על המועד המינימלי בו יהיה המוצר איכותי וישמור על תכונותיו המיוחדות, אם יישמר כראוי. 2. בעוד שלגבי תאריך תפוגה שהוא "סימון בטיחות" רצוי וראוי שמוצר פג תוקף ייזרק מיד עם חלוף המועד, הרי שלגבי תאריך תפוגה שהוא סימון איכות, המצב שונה: שם אין בצריכתו של המוצר לאחר מועד התפוגה משום סכנה. בהתאם יכול הצרכן לבחור אם לצרוך את המוצר, אם לאו. 3. בהקשר זה יבואר כי כשתאריך התפוגה הוא "סימון איכות", מדובר בתאריך שהוא המועד המינימלי לגביו מתחייב היצרן לאיכות המוצר, אם יישמר כיאות. בפועל, יכול שהמוצר יישאר איכותי ומזין גם לאחר מועד זה. נוכח כך, לגבי מוצר המסומן באופן זה, אם ירצה בכך הצרכן, יוכל לבדוק את מצב מוצר אף שהתאריך שנקוב עליו חלף, ולבחון אם הוא אכן "פג תוקף" בפועל במישור ה"איכות", ובהתאם לבחור אם לצרוך אותו או לזרוק. הכל לפי מצבו של המוצר בפועל ולפי העדפתו של הצרכן. 4. על מנת להבדיל בין מוצרים שתאריך התפוגה שלהם הוא סימון בטיחות, על המשתמע מכך, לבין מוצרים שתאריך התפוגה שהם הוא סימון איכות, על המשתמע מכך, קובע סעיף 9 לתקן ישראלי רשמי 1145 – סימון מזון ארוז מראש (להלן – התקן) הוראות לעניין המלל שיירשם לצד תאריך התפוגה, וזאת בהתאם לעמידות המזון: סעיף 9.2 לתקן קובע כי ברירת מחדל בסימון תאריך תפוגה במוצרי מזון, היא שמדובר בסימון איכות בלבד. בהתאם יוצמד לתאריך טקסט "מרשה": "עדיף להשתמש לפני"; מנגד, סעיף 9.4 קובע את אופן הצגת תאריך התפוגה כשמדובר בסימון בטיחות, במוצרי מזון רגישים מאוד לקלקול מיקרוביאלי אשר עלולים לאחר תקופה קצרה להוות סכנה מיידית לבריאות הציבור. במקרה זה יוצמד לתאריך טקסט "מצווה": "לשימוש עד".² ת"צ (מחוזי י-ם) 33488-05-17 עו"ד דורון ויסברוד נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ (נב 18.3.2025).

(10) בקשת אישור תובענה ייצוגית זו, מוגשת על פי פרט מספר 1 לתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות - "תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

(11) עניינו של כתב התביעה, שאישורו כתובענה ייצוגית מבוקש, בהטעיה צרכנית ע"י המשיבות, המייצרות ו/או המשווקות את המוצרים נשוא התובענה, בניגוד לדין ותוך הפרת תקן ישראלי 1145 וצו הפיקוח על מצרכים ושירותים (סימון תאריך על מוצרי בשר ומוצרי דגים), תשמ"ד-1984, בהם נקבעו החובות בקשר לסימון תאריכי תפוגה של מוצרי מזון בכלל, ובקשר לסימון בשר, עוף ודגים, בפרט.

(12) המבקשת רכשה בתאריכים שונים במהלך שבע השנים האחרונות, פירות ים קפואים, תוצרת המשיבות (בהתאמה) שתאריכי התפוגה שלהם סומנו "לשימוש עד (תאריך נקוב)" או "תאריך

אחרון לשימוש" (או ביטוי דומה) והשליכה את המוצרים שנותרו, עם חלוף התאריך הנקוב, בסוברה כי המוצרים אינם ראויים למאכל ומסוכנים לבריאותה ולבריאות משפחתה, אך גילתה בהמשך כי המוצרים היו ראויים ובטוחים למאכל גם לאחר מכן וכי סימון תאריך תפוגתם כך, הינו מטעה.

(13) יתר על כן, מסתבר כי המשיבות נוהגות בפרקטיקה מטעה זו, גם במוצרי פירות ים קפואים נוספים, בדרך של סימון תאריך תפוגתם בביטויים כ"לשימוש עד", "תאריך אחרון לשימוש" או ביטוי דומה, המורה כי לאחר התאריך הנקוב, אין לצרוך את המוצר ויש להשליכו לפח.

ד. העובדות המקנות סמכות לבית המשפט

(14) לבית המשפט הנכבד הסמכות העניינית והמקומית לדון בתובענה, לאור מהותה ולאור מקום ניהול עסקי המשיבות, המפיצות את מוצריהן בכל הארץ.

כל ההדגשות הוספו, אלא אם צוין אחרת.

ה. פירוט נימוקי הבקשה

העובדות

(15) המשיבה 1, **מדג סי פרוט**, עוסקת בין היתר בשיווק והפצת פירות ים קפואים (תחת המותג "Sea Food"), כאשר תאריך התפוגה על המוצרים מסומן כ"תאריך אחרון לשימוש".

(16) המשיבה 2, **ישרקו**, עוסקת בין היתר בשיווק והפצת פירות ים קפואים (תחת המותג "Sea World"), כאשר תאריך התפוגה על המוצרים מסומן כ"לשימוש עד".

צילומי מדגם מייצג של מוצרי המשיבות, מסומנים ב' 1 עד ב' 2, בהתאמה, מצורפים לתובענה.

(17) מאחר ומדובר ברכישות מוצרי מזון כבשגרה - לא שמרה המבקשת אסמכתאות לרכישות אלה. ר' ת"צ (מחוזי מרכז) 7217-01-14 **מירב זוהר נ' כמיפל בע"מ** (נבו 29.3.2017) סעיף 37.

(18) המבקשת רכשה במהלך השנים האחרונות מספר פעמים, פירות ים קפואים תוצרת המשיבה 1 (**מדג**), כשתאריך התפוגה על המוצרים סומן כאמור כ"תאריך אחרון לשימוש". כמו כן, רכשה המבקשת, במהלך השנים האחרונות מספר פעמים, פירות ים קפואים תוצרת המשיבה 2 (**ישרקו**), כשתאריך התפוגה על המוצרים סומן כאמור כ"לשימוש עד". כאשר תאריך התפוגה חלף, זרקה המבקשת את אותם המוצרים שנותרו במקפא, בסוברה כי הם אינם ראויים לשימוש ומסוכנים לבריאותית, לאור סימונם.

צילום המוצרים האחרונים שרכשה המבקשת, והמצויים עדיין ברשותה, מצ"ב כנספח ג' לתובענה.

(19) יובהר, כי הרכישות והשלכות המוצרים המתוארות לעיל לא היו חד-פעמיות: המבקשת רכשה מעת לעת מוצרים קפואים מהמשיבות, וכאשר חלף התאריך הנקוב על המוצרים שנותרו, השליכה אותם מתוך אמונה שקיים סיכון בריאותי בצריכתם. הדבר חזר על עצמו ברכישות נוספות, בהן המבקשת הבינה כי הסימון "לשימוש עד" או "תאריך אחרון לשימוש" משמעו אזהרה בריאותית, **זאת בניגוד למוצרים שסומנו "עדיף להשתמש לפני", אותם היא נמנעת מלזרוק, בחלוף התאריך.** מכאן, שהנזק שנגרם למבקשת אינו מוגבל למוצר בודד, אלא הוא נזק מצטבר, שנבע מרכישות והשלכות חוזרות ונשנות לאורך תקופה ממושכת, כולן בעקבות אותו סימון מטעה של המשיבות.

(20) בדיעבד, הסתבר למבקשת כי סימון המוצרים מטעה, כי ניתן לצרוך אותם עוד שנים מספר לאחר תאריך התפוגה האחרון המוטבע עליהם וכי אין הם מהווים סכנה, קל וחומר שלא סכנה מיידית, לבריאותה וזאת כעולה גם מחוות דעת מומחה, שהוזמנה.

(21) בהציגן בפני המבקשת מידע מטעה כאמור, **מנעו ממנה המשיבות במתכוון לבצע קניה מושכלת, תוך קבלת גילוי נאות באשר לאיכויות האמיתיות של המוצרים וההחלטה אם לצרוך אותם גם לאחר תאריך התפוגה, אם לאו.**

(22) עקב הטעייתה באשר לאיכויות האמיתיות של המוצרים, נגרם למבקשת נזק ממוני, המתבטא, בין היתר, בזריקת המוצרים עצמם, על אף שהסתבר שהיו בטוחים לשימוש, ונזק שאינו ממוני, שכלל **פגיעה באוטונומיה האישית שלה, ר' ת"צ (ת"א) 33277-09-11 לבנה משולם נ' ביו טבע תזונה נבונה בע"מ.**

(23) גילוי ההטעיה על רקע פערי הידע הקיימים בין המשיבות, שהינן גוף בעל ידע ומשאבים, למול המבקשת, שהינה **צרכן קצה חסר ידע**, והעובדה שרכשה ונאלצה להשליך את המוצרים, גרמו למבקשת לעוגמת נפש, כעס, תסכול ואי-נוחות, עת ביקשה וציפתה לקבל **תמונה אמיתית ומלאה** שתשקף נכונה את איכות וטיב המוצרים, כמצוות הדין.

(24) חוות דעת מומחה שהוזמנה, מעלה, בין היתר, כי:

א. צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (סימון תאריך על מוצרי בשר ומוצרי דגים), תשמ"ד-1984, קובע בסעיף 3(א) את אופן הסימון כ"התאריך האחרון המומלץ לשימוש... כך שאם המוצר מוחזק עד לאותו תאריך... נשמרות תכונותיו" - היינו, הצו אינו עוסק בבטיחות המזון אלא באיכותו (שמירה על תכונותיו). זאת בדומה להגדרה שבסעיף 9.2 לתקן 1145, הקובעת "עדיף להשתמש לפני" כקריטריון איכותני (שניהם נוקטים במונחים דומים לתאריך שבו המוצר עדיין שומר על תכונותיו). זאת לעומת סעיף 9.4 לתקן 1145, העוסק ב"מוצר מזון הרגיש מאוד לקלוקל מיקרוביאלי".

הדין הבינלאומי תומך בגישה זו: תקנות האיחוד האירופי EU Regulation 1169/2011 קובעות לרוב סימון "Best Before" (עדיף להשתמש לפני) למוצרי בשר קפוא מתוך הבנה שבהקפאה נשמרת הבטיחות לאורך זמן. גם ב-USDA האמריקאי נקבע כי "מזון המאוחסן באופן קבוע ב- F0° יהיה תמיד בטוח, רק האיכות נפגעת עם הזמן".

ב. המחקרים המדעיים מוכיחים כי בטמפרטורת הקפאה של -18°C ומטה, מיקרואורגניזמים אינם מתרבים כלל, ולהיפך - מספרם לרוב יורד בהדרגה עקב תמותה, כך שלמשך ההקפאה אין כל רלוונטיות מבחינת סיכון בריאותי. השינויים המתרחשים בבשר קפוא, גם לתקופות ארוכות מאוד (18 חודשים ויותר), הם פיזיקליים וכימיים מועטים בלבד אשר משפיעים על איכות תזונתית בלבד, אך אינם מהווים סיכון בריאותי. לכן המסקנה היא, כי בשר קפוא נשאר בטוח לצריכה ללא מגבלת זמן כל עוד הוא קפוא, ולכן הסימון המתאים לגביו הוא "עדיף להשתמש לפני", ואילו הסימון "לשימוש עד" על מוצרים אלה הוא שגוי, מטעה, וסותר את הידע המדעי המבוסס.

העתק חוות הדעת, מסומן ד', מצ"ב לתובענה.

(25) למעלה מן הנדרש, פנתה המבקשת באמצעות באי כוחה למשיבות (בהתאמה), בפניות מוקדמות, טרם הגשת הבקשה לאישור, ואולם פניותיה נדחו ע"י המשיבות.

העתק הפניות המוקדמות ותשובות המשיבות, מסומן ה' 1' – 2', מצ"ב לתובענה.

הגדרת הקבוצה וסכום התביעה

(26) לצורך תביעה זו, נכללים ב"קבוצה":

כל מי שרכש בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה, מוצרים המיוצרים ו/או המשווקים ע"י מי מהמשיבות, ואשר עקב סימון תאריך התפוגה שלהם בניגוד להוראות החוק הרלוונטיות, זרקו את המוצרים בתאריך הנקוב עליהם או לאחריו.

(27) נזקה הממוני של המבקשת שהפיצוי בגינו נתבע במסגרת התובענה, מועמד לצרכי תביעה זו על מחיר אחד המוצרים, אותם רכשה והשליכה לאחר חלוף תאריך התפוגה כפי שסומן, העומד על סך של 60 ₪ מהמשיבה 1 (מדג), ועל סך של 80 ₪ מהמשיבה 2 (ישרקו).

(28) כמו כן, נתבע פיצוי בסך של 50 ש"ח, מכל אחת מהמשיבות, בגין פגיעה באוטונומיה של המבקשת (בהתאמה) שרכשה ממוצריה, ביכולתה לקבל החלטות צרכניות מושכלות על פי העדפותיה האישיות וכן עוגמת הנפש הרבה כתוצאה מהטעייתה ע"י המשיבות (בהתאמה) וממניעת האפשרות לבחור באופן מושכל כיצד לנהוג במוצרים שהמועד הנקוב עליהם חלף.

(29) המבקשת מעריכה את מספר חברי הקבוצה, אשר במהלך 7 השנים האחרונות, זרקו את המוצרים לאחר חלוף תאריך התפוגה, בהתבסס על המצגים המטעים מצד המשיבות, בעשרות אלפי לקוחות. מדובר בצרכנים אשר רכשו מוצרי מזון בסיסיים אלה ואשר עקב הטעייתם, השליכו אותם, על אף שניתן היה לצרוך אותם ללא כל חשש בריאותי או בטיחותי. בהתאמה, מוערך היקף הנזק לחברי הקבוצה בשבע השנים שקדמו להגשת התובענה, בסכום העולה על 2.5 מיליון ₪. כך, גם על פי הערכה ממעיטה ביותר, לפיה מספר חברי הקבוצה עמד על 30,000

(מכל המשיבות) ומחירו של מוצר ממוצע עמד על 60 ₪ - מסתכם הנזק לקבוצה ב- 3.3 מיליון ₪ (כולל בגין פגיעה באוטונומיה).

(30) על אף שהלכה היא כי בשלב הדיון בבקשה לאישור התובענה כייצוגית, אין חובה בהצגת סקר צרכנים לבחינת גודל הקבוצה (ר' ת"צ (מחוזי י-ם) 33488-05-17 וינקר נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ (25.3.2025)), יצוין כי בתובענה ייצוגית אחרת שעסקה בסוגיית אופן סימון תאריך התפוגה במוצרי מזון (ת"צ (מחוזי ת"א) 16383-03-13 מילקו תעשיות בע"מ נ' איתי ליטמן (י) - צורף לבקשה לאישור סקר צרכנים שנערך בשנת 2013 בקרב מדגם מייצג של 500 נסקרים, וממנו עלה כי חלק נכבד מן הצרכנים מודע למשמעות סימון תאריך התפוגה וכי הסימונים הינם בעלי חשיבות רבה עבורם ומשפיעים על התנהגותם. כך לדוגמה, 65% מצרכני חלב, השיבו כי הם בודקים את התאריך המסומן בעת הצריכה, 55% מהצרכנים השיבו כי הם מבינים נכונה את משמעות הסימון "לשימוש עד" וכי 48% מהצרכנים השיבו כי הם משליכים את המוצרים עם חלוף תאריך התפוגה.

(31) זאת ועוד, ברע"א 3608/18 יפאורה תבורי בע"מ נ' שרונה ברמוחה שוקרון (נבו 1.7.2019), נפסק בסוגיה דנא כי "ההבחנה בין סימון האיכות לבין סימון הבטיחות נעוצה בהוראות התקן עצמו, שאף מעיד על תכליתם השונה של כל אחד מהסימונים. בעוד מטרת סימון האיכות היא למסור לצרכן מידע בדבר המועד שעד אליו המזון שומר על איכותו (בד"כ מבחינת טעם וריח), מטרת סימון הבטיחות היא להזהיר מפני צריכת מזון שבחלוף מועד התפוגה עלול להוות סכנה לבריאות. בהינתן האמור נראה כי עמדת יפאורה, לפיה אין בתקן כדי להשפיע על צריכת המשקאות בחלוף מועד התפוגה, מאיינת את הוראות התקן ומרוקנת אותן מתוכן; ועל פניו אין לאמצה, שכן חזקה על מתקין התקן כי לא השחית מילותיו לריק. יש גם יסוד סביר להניח כי יש בנמצא לקוחות נוספים של יפאורה, שכמו המשיבה מייחסים אף הם חשיבות לתאריך התפוגה, לאופן בו הוא מסומן ולמלל שנלווה אליו ופועלים על פיו – ועל כן לכאורה נגרם להם נזק כתוצאה מהפרת הוראות התקן; ובשלב זה ניתן להסתפק בזאת, ולהותיר את בירור גודל הקבוצה לשלב הדיון בתובענה עצמה".

(32) מאחר ואין בידי המבקשת מידע באשר להיקף המדויק של המוצרים ששווקו והמשווקים ע"י כל אחת מהמשיבות עם הסימון המטעה, לצורך עריכת אומדן הפיצוי הנתבע, לכלל חברי הקבוצה, מידע המצוי בידי המשיבות וניתן יהיה לבררו על נקלה, לאחר אישור התובענה כייצוגית וניהול ההליכים לגופו של ענין - מבוקש סעד של פסיקת פיצוי, בגין הנזקים הממוניים והלא ממוניים, לכל אחד מחברי הקבוצה, בהתאם לסעיף 20 לחוק תובענות ייצוגיות (ר' ע"א 8037/06 שי ברזילי נ' פרינר (הדס 1987) בע"מ (4.9.14) פסקה 103), וזאת בהתחשב בנתונים והשיקולים הבאים:

- א. אופי ההטעיות.
- ב. כמות הצרכנים שהוטעו וזרקו את מוצרי המשיבות, נשוא תובענה זו.
- ג. אי נקיטת כל הצעדים המתבקשים למניעת ההטעיות ע"י המשיבות.
- ד. הגשמת מטרת החקיקה ובראשה, החוק להגנת הצרכן.
- ה. הצורך לפסוק פיצוי הולם ומרתיע, על מנת להפוך את ההטעיות לבלתי משתלמות, כלכלית.

(33) סעיף 20 לחוק תובענות ייצוגיות, קובע כי :

א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה שבשמה נוהלה התובענה הייצוגית, כולה או חלקה, רשאי הוא במסגרת החלטתו על מתן פיצוי כספי או סעד אחר לחברי הקבוצה להורות, בין השאר, הוראה כמפורט להלן, לפי הענין, ...

ג) מצא בית המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינו מעשי בנסיבות הענין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות הענין (ההדגשות הוספו).

ר' לעניין זה גם פסק דינה של כבוד השופטת (כתוארה אז) מ. נאור, במסגרת ע"א 1338/97 תנובה נגד ראבי' (פורסם בנבו), במסגרתו נקבע כך :

"שאלת הסעד ושאלת הגדרתה של "הקבוצה" הן שאלות שיש ביניהן, כפי שנראה, קשר גומלין הדוק. בית המשפט עמד בצדק על כך שאין דרכם של צרכנים לשמור קבלות בגין רכישת חלב, ויהיה קושי במשפט עצמו בהבאת ראיות בידי תובעים פוטנציאליים. נראה לי שפתרון אפשרי לקושי בזהו חברי הקבוצה שסביר שאכן יתעורר הוא שייקבע פיצוי לטובת הקבוצה או לטובת הציבור... לבית המשפט סמכות רחבה לקבוע את הסעד, ועמדתי היא שגם בתביעות לפי חוק הגנת הצרכן ניתן לקבוע סעד לטובת הציבור או לטובת הקבוצה".

(34) כן מוצע כי בית המשפט הנכבד יקבע למבקשת גמול בסך המהווה 5% מסכום התביעה כאמור לעיל, וכן שכר טרחת עורך דין בסך המהווה 25% מסכום התביעה.

(35) המבקשת עותרת גם לסעד של צו עשה, המחייב את המשיבות לנקוט בכל הצעדים שיביאו להפסקה המוחלטת של הטעיית צרכני המוצרים.

חשיבות הסימון עקב פערי הכוחות בענף המזון

(36) להתנהלות השחקנים בענף המזון, השפעה ישירה על בריאות הציבור ועל החלטותיו צרכניות, עת יש בידם הכוח, הידע והמשאבים להשפיע על טיב, איכות ומהות המזון. לצרכן כמעט ואין יכולת לדעת מהן תכונותיו, יתרונותיו או חסרונותיו של המוצר, אלא על פי המידע שמוצג לו ע"י העוסק.

(37) ידוע היטב למשיבות כי מוצרי מזון נתפסים על ידי הצרכנים כמסוכנים לגוף מרגע שעבר המועד האחרון לעשות בהם שימוש. לכן, ישנה חשיבות רבה להקפדה יתרה על האופן בו מסומן ומוצג לצרכנים, מידע המאפשר לבצע שימוש מושכל למיצוי התועלות מהמוצר.

(38) המשיבות לעומת זאת, בחרו לפעול בניגוד לדין, כשהציגו את המוצרים ככאלו שאין לצרוך אותם לאחר המועד המופיע עליהם. המשיבות מודעות לכך שסימון נכון עלול לגרום לכך שרכישות המוצר

יתמעטו, לאור כך שמוצרים לא יושלכו לפח בחלוף המועד הנקוב עליהם, ולא יירכש מוצר חדש במקומם. **הדבר כמובן עלול לגרום למשיבות הפסד כספי וזו עשויה להיות הסיבה לסימון המטעה.**

(39) אי אישור התובענה הייצוגית נשוא התיק דנן, יגרום לבטח להנצחת הפרת פערי הכוח והמידע, תוך שהחוטא יצא נשכר, ויתכן שימשיך להציג מידע מטעה לצרכנים, תוך הפרה גסה של הוראות הדין.

(40) חוק הגנת הצרכן אינו מותיר מקום לספק, ומחייב באופן שאינו משתמע לשתי פנים, כי כל עוסק ידאג כי מוצר היוצא תחת ידיו יסומן כהלכה בהתאם להוראות החוק, התקנות והתקנים הרלוונטיים למוצר. על אחת כמה וכמה, כאשר מדובר במוצר מזון, המשמש לצריכה גופנית פנימית, המחייב לגלות לצרכן בגילוי נאות פרטים כגון רכיבי המוצר, איכותם, טיבם וכו'. **דבר זה לא נעשה בענייננו!**

(41) אוטונומיית הצרכן על כיסו וגופו אמורה להישמר במלואה במקרה של מילוי הוראות חוק הגנת הצרכן הדין. כפועל יוצא, המשמעות המיידית של **הפרת הדין הינה פגיעה בצרכן**, שאילו היה מבין מה תכונות המוצר, היה בוחר להשתמש בו ולא להשליכו לפח.

(42) הפער שבין איכות המוצר בפועל ובין האיכות לה ציפו הצרכנים, מהווה הפסד עבור המבקשת והצרכנים. לענין זה, מופנה בית המשפט הנכבד לקביעות בית המשפט המחוזי בתל אביב, במסגרת ת.א. 2474/02 **רותם תומר נגד מת"ב בע"מ** מיום 20.3.2007 (פורסם בנבו).

(43) אילו ידעה המבקשת ואילו ידעו הצרכנים אודות ההטעיה שמבצעות המשיבות, כלל לא היו רוכשים את המוצרים מלכתחילה, שכן הם היו מעדיפים לרכוש מוצר המסומן כהלכה וללא הטעיה.

(44) בפס"ד שניתן בת.א. (מחוזי ת"א) 2537/06 בש"א 24655/06 **פרחן נגד מולטילוק בע"מ** (מיום 9.2.09 פורסם בנבו) נקבע כי אין צורך להוכיח הטעיה בפועל של כל אחד מהצרכנים, ודי בהוכחת עצם קיומה של הטעיה, שבענייננו לבטח נעשתה ונעשית גם כיום: "לכן, לצורך הוכחת הטעיה של חברי הקבוצה, כמו גם לצורך קבלת סעד הצהרתי וצו מניעה האוסר את המשך ההטעיה, אין צורך להוכיח הטעיה בפועל של כל אחד מהם. הוכחת עצם קיומה של הטעיה נעשית על פי בחינת החומר הפרסומי של המשיבה. סעיף 20(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע את הכלל הבסיסי, לפיו הוראות בית המשפט בעניין דרך קבלת הסעד יינתנו באופן שלא יהיה בו "כדי להכביד במידה העולה על הנדרש על חברי הקבוצה או על בעלי הדין". סעיף 20 לחוק נדון בהרחבה בעניין תנובה, וזאת בעילה של הטעיה לפי החוק, למרות שהיה ברור כי לא ניתן יהיה לאתר את חברי הקבוצה המבקש, ולערוך בירור פרטני בשאלה מה ידע ומה חש כל צרכן, ומה מידת הנזק שנגרמה לו. פסיקת פיצוי אינדיבידואלי אינה מחייבת בהכרח קיום הליך הוכחות פרטני, שבו כל חבר מבין חברי הקבוצה מוכיח את זכאותו לסעד הכספי בנפרד וכי לצד השיטה של הוכחת נזק באופן אינדיבידואלי ניתן לקבוע את הנזק באופן כולל עובר הקבוצה בכללותה. **משהוכח קיומו של פרסום מטעה – קמה חזקה שהצרכן נחשף אליו ופעל על פיו**. לכן, העילה האישית של המבקש, שהוכחה לכאורה, משותפת לה ולכל אלו שרכשה את מנעולי המשיבה."

הטיעון המשפטיכללי

- (45) **חוק תובענות ייצוגיות**, מסדיר את הדין החל על הגשת תביעות ייצוגיות בישראל.
- (46) סעיף 1 לחוק, מגדיר את מטרותיו, כדלקמן:
- "מטרתו של חוק זה לקבוע כללים אחידים לענין הגשה וניהול של תובענות ייצוגיות, לשם שיפור ההגנה על זכויות, ובכך לקדם בפרט את אלה:**
- (1) מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסיה המתקשים לפנות לבית המשפט כיחידים;
 - (2) אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו;
 - (3) מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין;
 - (4) ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות."
- (47) סעיף 3 לחוק קובע כי:
- "(א) לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה או בענין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית;"**
- (48) סעיף 1 לתוספת השנייה לחוק, קובע כי בין המקרים אותם ניתן להגיש כתובענה ייצוגית, נכללת גם:
- "תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו"**
- (49) סעיף 4 לחוק קובע את רשימת הזכאים להגשת בקשה לאישור תביעה ייצוגית, וסעיף 4 (א) (1), קובע כי המבקשת נמנית עם זכאים אלו:
- "אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה"**
- (50) דהיינו, על מגיש הבקשה להצביע על קיומה של אחת מעילות התביעה המנויות בתוספת השנייה, ולהוכיח כי יש בה שאלות מהותיות בעובדה ובמשפט, המשותפת לכל חברי הקבוצה.

- (51) סעיף 4(ב)(1) לחוק, קובע כי די בכך שהמבקש יראה כי נגרם לו נזק לכאורה, בלבד:
- "בבקשה לאישור שהוגשה בידי אדם כאמור בסעיף קטן (א)(1) - די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק"**
- (52) סעיף 8 (א) לחוק, קובע כי התנאים להגשת תובענה ייצוגית, הינם כדלקמן:
- "בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:**
- (1) **התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;**
 - (2) **תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין;**
 - (3) **קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה;**
 - (4) **קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב."**
- (53) לאור האמור לעיל, תתייחס המבקשת תחילה לקיומה של **עילת תביעה אישית** העומדת לה כנגד המשיבות (בהתאמה), ולאחר מכן תצביע על **התקיימות התנאים לאישור הגשת תובענה ייצוגית** כקבוע בסעיף 8 לחוק.
- עילת ההטעיה וחוק הגנת הצרכן**
- (54) פרק ב' **לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א 1981**, קובע איסור **"הטעיה וניצול מצוקה"** של הצרכן. סעיף 2 לפרק זה, אוסר על הטעייתו של צרכן, בין אם במעשה, במחדל, בעל-פה, בכתב או בכל דרך אחרת, בכל ענין מהותי אשר עלול להטעות את הצרכן:
- "2. (א) לא יעשה עוסק דבר - במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה - העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן - הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:**
- (1) **הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;**
 - ...
 - (11) **התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למיפרט או לדגם;**
- (55) סעיף 6 לחוק הגנת הצרכן, שכותרתו **"אחריות להטעיה באריזה"**, קובע כי:
- "(א) היתה הטעיה בעיצוב הנכס או באריזתו, על גבי האריזה או במצורף לה, יראו גם את היצרן, היבואן, האורז והמעצב כמפירים את הוראות סעיף 2."**
- (56) בע"א 1977/97 **ברזני נ' בזק חברה לתקשורת בע"מ**, פ"ד נה(4) 584, נפסק (פסקה 2 לפסה"ד של כב' הנשיא א' ברק) כי:

"... סעיף 2 לחוק אינו דורש הטעיה הלכה למעשה. כל שנאסר על-פיו הוא עשיית דבר "העלול להטעות צרכן". מטרתו של איסור זה להבטיח כי הצרכן יקבל מידע מלא ואמיתי. האיסור שנקבע בסעיף 2 לחוק אינו איסור "תוצאתי"; הוא איסור "התנהגותי"."

(57) סעיף 31 לחוק הגנת הצרכן, קובע כי צרכן הנפגע בעקבות ההטעיה, הנובעת מסעיף 2 לחוק זה - זכאי לפיצויים מהעוסק.

(58) אין כל ספק כי במעשיהן ובמחדליהן, הטעו המשיבות את המבקשת ואת הצרכנים הנמנים עם הקבוצה, עת עניינים מהותיים בעסקה הנוגעים לטיב ומהות המוצר, הוצגו באופן הנוגד את הדין.

(59) סעיף 9 לתקן ישראלי 1145 (להלן – התקן) העוסק בדרישות לסימון מזון ארוז מראש, קובע לענייננו, בין היתר, כך:

9.2. במוצרי מזון, למעט מוצרי מזון רגילים מאוד לקלוקל מיקרוביאלי (ראו סעיף 9.4), יסומן התאריך המציין את העמידות המינימלית, דהיינו התאריך שעניו המזון שומר על תכונותיו המיוחדות כאשר הוא מוחסן בתנאים נאותים; תאריך זה יסומן כלהלן:

9.2.1. מילים המקדימות את סימון התאריך:

- "עדיף להשתמש לפני..." (כאשר התאריך המסומן כולל ציון של יום);

- "עדיף להשתמש לפני סוף..." (כאשר התאריך המסומן אינו כולל ציון של יום).

....

9.4. מוצר מזון הרגיש מאוד לקלוקל מיקרוביאלי, ועל כן עלול לאחר תקופה קצרה לחוות סכנה מיידית לבריאות בני אדם, יסומן בתאריך אחרון לשימוש, וזאת במקום סימון התאריך המציין את העמידות המינימלית של המוצר (היינו: במקום הסימון "עדיף להשתמש לפני...").

תאריך זה יסומן כלהלן:

9.4.1. סחות התאריך המסומן תצוין במילים "לשימוש עד..." בתוספת ציון התאריך עצמו, או לחלופין בציון המקום על האריזה שבו מסומן התאריך.

כמו כן יסומן תנאי החסנה שיש להקפיד עליהם.

העתק התקן, מסומן ו', מצ"ב לתובענה.

סעיף זה, בא לקבוע אמות מידה ברורות ואחידות, לפיהן יש לסמן מוצרי מזון שונים, כדי למנוע הטעייה צרכנית ולמנוע השלכת מזון ראוי למאכל.

(60) ברוח זו, קובע צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (סימון תאריך על מוצרי בשר ומוצרי דגים), תשמ"ד-1984 (להלן – הצו), כי:

2. לא ישווק אדם מוצר בשר או מוצר דגים אלא אם כן הוא מסומן בתאריך האחרון המומלץ לשימוש בו, או בתאריך ייצורו, לפי הענין, הכל כאמור בצו זה.

3. (א) יצרן מוצרי בשר או מוצרי דגים יקבע את התאריך האחרון המומלץ לשימוש לכל מוצר בשר או מוצר דגים שהוא מייצר, כך שאם המוצר מוחזק עד לאותו תאריך, בתנאי האחסנה המומלצים לגביו, נשמרות תכונותיו.

(ב) התאריך שנקבע לפי סעיף קטן (א) יסומן בידי יצרן על מוצרי בשר או מוצרי דגים.

(61) הוראות התקן והצו באו על מנת ליתן לצרכן מידע מלא ומדויק, על תכונות המוצר שרכש ובכלל זה, עמידותו והתקופה בה הוא בטוח למאכל ללא סכנה בריאותית, וכן על מנת למנוע את הנזקים החברתיים, הכלכליים והסביבתיים שבבזבז מזון, הנזק, על אף שניתן לצרוך אותו ללא חשש בריאותי או בטיחותי.

(62) מהוראות התקן והצו עולה כי קיימת אבחנה ברורה והבדל מהותי בין ההיבט האיכותני, שבסעי' 9.2 לתקן 1145, העוסק בתאריך האחרון בו נשמרות תכונות המוצר (וראה גם סעיף 3 א' לצו, הנוקט באותה שפה "... כך שאם המוצר מוחזק עד לאותו תאריך, בתנאי האחסנה המומלצים לגביו, נשמרות תכונותיו"), לבין ההיבט הבטיחותי, שבסעי' 9.4 לתקן, העוסק ב"מוצר מזון הרגיש מאוד לקלקול מיקרוביאלי, ועל כן עלול לאחר תקופה קצרה להוות סכנה מיידית לבריאות בני אדם".

ובלשונו של מבקר המדינה "ההבדל המהותי בין שתי הקטגוריות העיקריות, "לשימוש עד" ו"עדיף להשתמש לפני", הוא כדלהלן: הקטגוריה הראשונה נועדה למטרות בטיחות, קרי למניעת הרעלת מזון במספר מצומצם של סוגי מזון רגישים, כמו דגים טריים, בשר טחון טרי ומוצרי חלב מסוימים; ואילו הקטגוריה השנייה נועדה למטרות איכות - ללמד על התקופה שהמזון צפוי לשמור בה על תכונותיו המיוחדות במלואן, והיא מתייחסת למרבית המוצרים - מצוננים, קפואים, יבשים ומשומרים..." מתוך דו"ח שנתי 65 לשנת 2014 של מבקר המדינה "אבדן מזון - השלכות חברתיות, סביבתיות וכלכליות" (5.5.2015).

(63) בדונו בסוגיה זו, במסגרת ת"צ (מחוזי י-ם) 33488-05-17 נחום וינקר נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ (נבו 31.5.2022), קבע בית המשפט כי:

א. לעמדת הגורמים המקצועיים במשרד הבריאות, בהתאם ללשון סעיף 9.4 לתקן, אין די ברגישות מיקרוביאלית כשלעצמה כדי להצדיק סימון בטיחות ("לשימוש עד"), אלא שצריכה להיות במוצר גם רגישות מיקרוביאלית גבוהה אשר עלולה להוות סכנה מיידית לבריאות הציבור על מנת להוביל לסימון זה. עמדה דומה הופיעה גם בטיטה לתיקון תקן 1145 שפרסם מכון התקנים בשנת 2015.

ב. התקן מטיל על היצרן את החובה לסמן את מוצר המזון, ובהתאמה על היצרן מוטלת האחריות לערוך בחינה פרטנית של כל מוצר, בהתאם למערכות בקרת האיכות והבטיחות שברשותו ובהתאם למאפייני המוצר ואופן ייצורו ולהסיק מסקנותיו בדבר הסכנה הבריאותית הטמונה בכל מוצר.

ג. סעיף 1 לתקן 1145 קובע את עדיפות תקן זה על תקנים אחרים לענין תאריך התפוגה: "...הכתוב בסעיף 9 "תאריך" בתקן זה הוא התקף, גם אם בתקן המיוחד או בתקן הקבוצתי צוינו דרישות אחרות לענין סימון תאריך".

ד. "בשלב מקדמי זה, הוא שלב אישור הבקשה כייצוגית, ובהתאם לפסיקת בית המשפט העליון בעניין יפאורה לעיל, די בכך שכלל הצרכנים רכשו מוצרי חלב שמועד תפוגתם סומן באופן שגוי לכאורה ומחמיר, שאיננו תואם את התקן, כדי להרים את הנטל לעניין קיומה של קבוצת נפגעים (שם בפס' 11), ובפרט משנטל ההוכחה המוטל על המבקשים בשלב זה הוא לכאורי בלבד (שם בפס' 13). 44. בית המשפט העליון מצא בעניין יפאורה לעיל (בפס' 13), כי נוכח מטרת סימון מוצרי המזון לפי התקן להשפיע על צריכת המוצרים, הרי שעמדה כי אין בתקן כדי להשפיע על צריכת מוצרי מזון, מאיינת את הוראות התקן ומרוקנת אותן מתוכן, ועל פניו אין מקום לאמץ עמדה כזו. מעצם קיומו של התקן, על הסימונים השונים שבו, ניתן להניח שהלקוחות זכאים למידע המגולם בסימון, ושאי מסירת המידע מסב להם נזק. ניתן גם להניח שיש מבין לקוחות המשיבה שמייחסים חשיבות לתאריך, לאופן שבו הוא מסומן ולמלל שנלווה אליו ופועלים על פיו, ועל כן לכאורה נגרם להם נזק כתוצאה מהפרת הוראות התקן (וזאת בדומה לאמור בפס' 13 בעניין יפאורה). 45. לאור האמור סבורה אני כי בשלב זה ניתן להסתפק במה שלפני כדי להכריע כי העניין הוכח ברמה הלכאורית, כך שקיים סיכוי סביר שהשאלה אם קיים נזק בפועל אם לא תוכרע בסופה של דרך לטובת הקבוצה. אשר לגודל הקבוצה, מדובר בשאלה נפרדת, אשר בירורה יעשה בשלב הדיון בתובענה עצמה ואין צורך להידרש לה בשלב בקשת האישור". ...

ה. "בענייננו זוהתה לכאורה הפרת דין לכאורה בכל הנוגע לאופן סימון המוצרים. מדובר בסימון שאמור לשרת את הצרכן, ולאפשר לו, במקרה המתאים, לבחור באופן מושכל כיצד לנהוג במוצרי חלב שהמועד הנקוב עליהם חלף. הלכה למעשה, תחת סימון איכות ("עדיף לשימוש לפני"), סימון שנועד לאפשר שימוש במוצר במקרה המתאים, בוצע סימון בטיחות ("לשימוש עד"), שנועד להזהיר מפני שימוש כלשהו במוצר. האזהרה, מטיבעה, נועדה להכווין הימנעות מצריכה, והמשיבה עשתה בה שימוש מקום שאי מקום לכך על פי התקן. ממילא נפגעה האפשרות של הצרכן לבחירה מושכלת אם לצורך את המוצר, אם לאו, על אף חלוף המועד הנקוב עליו".

ו. המחלוקת נסובה אודות אמות המידה על פיהן על המשיבה לפעול בסימון מוצריה ו"הכרעת מחלוקת זו מתאימה בהחלט להליך ייצוגי". ההפרה לכאורה איננה נובעת מתכונות פרטניות של מוצר כזה או אחר, אלא מפרשנות משפטית מסוימת שנראה לכאורה שאיננה תואמת את הוראות הדין.

(64) כפי שצוין לעיל ובהתחשב גם במסקנות הברורות של חוות דעת המומחה מטעם המבקשת, ברי כי המשיבות הפרו את הוראות הדין, מאחר וסימון מוצריהן בסימון הבטיחותי, השמור רק למוצרים העלולים לאחר תקופה קצרה להוות סכנה מיידית לבריאות בני אדם, אינו מתאים למוצרים קפואים, אותם יש לסמן בסימון האיכותני הקבוע בסעיף 9.2 לתקן 1145, מאחר ומדובר במוצרים הראויים למאכל גם תקופה ארוכה לאחר מכן, ואין כל הצדקה לזרקם, תוך גרימת נזק ממוני ישיר לצרכן ונזקים כלכליים, חברתיים וסביבתיים, לכלל. רק אם מתקיים התנאי הכפול הקבוע בסעיף 9.4 לתקן (א. תוך זמן קצר ו-ב. להוות סכנה מיידית לבריאות בני אדם) - יסומן תאריך התפוגה בסימון הבטיחותי "לשימוש עד".

עילת תביעה מתוקף חוק החוזים

(65) סעיף 15 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג 1973 (להלן: "חוק החוזים"), מקנה למבקשת את הזכות החוקית לפעול לביטול החוזה עם המשיבות (בהתאמה), תוך עמידה על כל סעד המגיע לה:

"15. מי שהתקשר בחוזה עקב טעות שהיא תוצאת הטעות שהטעהו הצד השני או אחר מטעמו, רשאי לבטל את החוזה; לענין זה, "הטעות" - לרבות אי-גילויין של עובדות אשר לפי דין, לפי נוהג או לפי הנסיבות היה על הצד השני לגלותן."

(66) סעיף 22 לחוק החוזים, מוסיף וקובע כי אין בהוראות פרק ב' בו, כדי לגרוע מזכויות המבקשת לכל תרופה אחרת.

(67) המבקשת תטען כי התנהגות המשיבות, גרמה להטעייתה ולהטעיית חברי הקבוצה. בדרך זו נשללה מהמבקשת האפשרות לדעת מהו מועד תפוגת תוקפם של המוצרים, כל זאת בכוונה תחילה ובניגוד להוראות החוק.

עילת הפרת חובה חקוקה

(68) סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], קובע את יסודות עוולת הפרת החובה החקוקה, בהטילו אחריות על מי שאינו מקיים חובה חוקית המוטלת עליו, וגרם בכך לאדם אחר, לנזק:

"(א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.

(ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני."

(69) חמישה יסודות לעוולת הפרת החובה החקוקה:

- א. קיום חובה המוטלת על המזיק מכוח חיקוק.
- ב. החיקוק נועד לטובת הנזוק.
- ג. המזיק הפר חובה חוקית.
- ד. נגרם נזק לניזוק עקב ההפרה.

ה. הנזק הינו אחד מהנזקים אליהם התכוון דבר החוק.

ר' לעניין זה ע"א 145/80 ועקנין נ' מ.מ. בית-שמש (פורסם בנבו) (להלן: "פס"ד ועקנין").

(70) בעניין נשוא הבקשה דנן, הפרו המשיבות את הוראות הדין הצו והתקן המחייבים את סימון המוצרים נשוא הבקשה דנא, כ"עדיף להשתמש לפני", ולא "לשימוש עד" או "תאריך אחרון לשימוש".

(71) ההפרות הנ"ל גרמו נזק ופגיעה ממונית ופגיעה שאינה ממונית בצרכן, כמבקשת, שזרקה את המוצרים, בחלוף תאריך התפוגה, בהסתמך על המידע הרשום על גבי אריזותם, נזקים הכלולים באלה שהמחוקק התכוון אליהם בחוקקו את החוק, הצו והתקן המחייבים. ודוק, להוראות הדין חשיבות מאין כמותה עבור הצרכן, שכן אין בידיו הכלים למדידת תכונות המוצר ומועד תפוגתו - אלא על פי המידע הרשום על גבי אריזתו, כבמקרה דנן.

(72) בכך, נתמלאו כל היסודות לעולת הפרת החובה החקוקה, כפי שנמנו בעניין ועקנין.

עילה בהתאם לעשיית עושר ולא במשפט:

(73) סעיף 1(א) לחוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979, קובע כך:

"מי שקיבל שלא על פי זכות שבדין נכס, שירות או טובת הנאה אחרת (להלן - הזוכה) שבאו לו מאדם אחר (להלן - המזכה), חייב להשיב למזכה את הזכיה, ואם השבה בעין בלתי אפשרית או בלתי סבירה - לשלם לו את שוויה."

(74) המבקשת זרקה את המוצרים ששווקו ע"י המשיבות, בהסתמך על תאריך התפוגה הרשום על גבי אריזותם, שגרם להטעייתה, כל זאת, בניגוד להוראות הצו, התקן המחייב וחוק הגנת הצרכן.

(75) המשיבות הטעו את לקוחותיהן, חברי הקבוצה, ובכך התעשרו שלא כדין על חשבונם. חברי הקבוצה זכאים לקבל את כספם ו/או חלקו בחזרה, בנוסף לתיקון המידע שעל גבי האריזות. למותר לציין כי קיים אינטרס ברור של המשיבות לסמן תאריך תפוגה, המחייב את השלכת המוצרים לאחריו ורכישת מוצרים חדשים מהן, על אף שכאמור, אין כל מניעה או סכנה בריאותית מלצרוך אותם מוצרים גם תקופה ארוכה לאחר מיכן.

(76) על כן, תטען המבקשת כי יש לחייב את המשיבות להשיב לצרכנים את כספם או חלק ממנו, בהתאם לקריטריונים אשר ייקבעו ע"י בית המשפט הנכבד.

התנאים לאישור התובענה כייצוגית ועמידת הבקשה במבחני החוק

(77) סעיף 8 (א) לחוק תובענות ייצוגיות, קובע כי התנאים להגשת תובענה ייצוגית, הינם כדלקמן:

"בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:

- (1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;
- (2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין;
- (3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה;
- (4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב."

להלן, נסקור את עמידת התובענה בתנאים אלה :

התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה -

- (78) הן עובדתית והן משפטית, עילות התביעה בתביעה דנן, הינן מהותיות, בנוגען בין היתר בזכויות יסוד של הפרט (כולל זכות הקניין).
- (79) כן, מעוררת התובענה סוגיה המשותפת כאמור לכלל חברי הקבוצה, לקוחות המשיבות, שמספרם מוערך בעשרות אלפים.
- (80) כמו כן, בעניין דנן, לאור הטענות העובדתיות והמשפטיות שפורטו לעיל, נקל להגיע למסקנה כי התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה ושל משפט, המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ובכללן:
 - (1) האם באמצעות סימון תאריך התפוגה הרשום על גבי אריזות המוצרים, הטעו המשיבות את הצרכנים וגרמו לכך שהצרכנים זרקו את המוצרים עם חלוף התאריך.
 - (2) האם המידע המטעה אודות תאריך התפוגה, מקים למבקשת ולחברי הקבוצה, עילות תביעה כהפרת חובה חקוקה, בדגש על הפרת הוראות חוק הגנת הצרכן, הצו והתקן המחייבים.
 - (3) האם בעקבות הפרת הדין וההטעיה אודות תאריך תפוגת המוצרים, נגרם למבקשת וחברי הקבוצה נזק.
 - (4) האם בעקבות הפרת החוק וההטעיה ע"י המשיבות אודות תאריך תפוגת המוצרים, זכאים המבקשת וחברי הקבוצה להשבה וכן לפיצוי בגין עוגמת הנפש והפגיעה באוטונומיה.

- (81) בעניין זה יוזכר, כי המשיבות הפרו את הוראות את הוראות חוק הגנת הצרכן, ואת הוראות הצו והתקן המחייבים, גרמו להטעיית הצרכנים חברי הקבוצה, ופגעו באוטונומיה שלהם.
- (82) וכאמור, בת"צ (מחוזי י-ם) 33488-05-17 ע"ד דורון ויסברוד נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ (נבו 18.3.2025) נפסק בסוגיית הוכחת קיומה של קבוצה בשלב אישור הבקשה כי "בדומה למה שנפסק ברע"א 3608/18 יפאורה תבורי בע"מ נ' שוקרון (1.7.2019), גם כאן יש לומר שמשנקבע שהתקן לכאורה הופר, די בכך שכלל הצרכנים רכשו מוצרי חלב שמועד

תפוגתם סומן באופן שגוי לכאורה ומחמיר, שאיננו תואם את התקן, כדי להרים את הנטל לעניין קיומה של קבוצת נפגעים".

סיכויי ההצלחה של התביעה גבוהים -

(83) סיכויי ההצלחה של התביעה הינם גבוהים ובוודאי שהינם למעלה מסבירים, לאור לשונם הברורה של החוקים, הצו והתקן המחייבים והפסיקה שדנה בהם.

התביעה הינה הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין -

(84) העובדה שכל אחד מחברי הקבוצה, הוטעה וניזוק, אינה מצדיקה, כלכלית, הגשת תביעה ע"י כל אחד מהם בנפרד, בהשוואה לתביעה משותפת, תומכת גם היא באישור השימוש בכלי התביעה הייצוגית הואיל וזוהי "הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין".

ר' לעניין זה, קביעות הנשיא (כתוארו דאז) אהרון ברק, ברע"א (עליון) 4556/94 רמי טצת ואח' נגד אברהם זילברשץ ואח' (פורסם בנבו 26/05/96):

"אותו יחיד, ברוב המקרים, אינו טורח להגיש תביעה. לעתים בא הדבר בשל כך שהנזק שנגרם לאותו יחיד הוא קטן יחסית. עם זאת, הנזק לקבוצה הוא גדול, כך שרק ריכוז תביעות יחידים לתביעה אחת, היא התובענה הייצוגית, הופך את תביעתם לכדאית (ראה: דברי ההסבר להצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 8), תשמ"ז-1987, בעמ' 301; דבריה הסבר להצעת חוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תשנ"ב-1992). השיקול השני עניינו אינטרס הציבור. ביסוד אינטרס זה מונח הצורך לאכוף את הוראות החוק שבגדריו מצויה התובענה הייצוגית. לתובענה הייצוגית ערך מרתייע. מפרי החוק יודעים כי לניזוקים יכולת פעולה נגדם."

(85) אי אישור התביעה כייצוגית, כמבוקש, יגרום לכך שהחוטא יצא נשכר, באשר הרוב המכריע של לקוחות המשיבות, ימנע מהגשת תביעות פרטניות הן עקב יחסי "העלות – העדר תועלת", הקיצוניים והן עקב העדר הרצון להתעמת כאדם פרטי המוגבל באמצעיו, מול גוף עתיר ממון ובעל יכולת לשכור שירותים משפטיים. יש לגרום להרתעת המשיבות ע"י אישור התובענה דנן, על מנת למנוע בעתיד הישנות מקרי עוולה דומים.

(86) סעיף 1 לחוק תובענות ייצוגיות, קובע כי מטרותיו של החוק הן, בין היתר- מימוש זכות הגישה לבית המשפט, אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו, מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין, ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות. אין ספק כי אישור הבקשה, יסייע לקדם את מטרות החוק, אשר נדמה כי נכתבו במיוחד לצורך מקרים דוגמת המקרה דנן.

(87) לאור האמור, ברור כי שאלות משותפות אלה, בין כל חברי הקבוצה, ראויות להיות נדונות יחדיו בתובענה אחת.

קיים יסוד סביר להניח כי המבקשת ובאי כוחה מייצגים בדרך הולמת את עניינם של כל הנמנים בקבוצה

(88) קיים יסוד סביר להניח שהמבקשת הינה "תובע ראוי", בהיותה מייצגת בתום לב ובדרך הולמת, את עניינה, כמו גם עניינם של שאר חברי הקבוצה, שאף הם סבלו מהטעיה, מנזק ממוני, מנזק שאינו ממוני, מפגיעה בזכות הבחירה ומעוגמת נפש, עקב פעילות המשיבות בניגוד לחוק, לצו ולתקן.

(89) ב"כ המבקשת כשירים אף הם לייצג בדרך הולמת את עניין המבקשת ואת עניינם של חברי הקבוצה, בכלל. משרדי ב"כ המבקשת הינם בעל ניסיון רב בתחום הליטיגציה, בכלל ובתחום התובענות הייצוגיות, בפרט.

ו. סיכום

(90) בקשה זו נתמכת בתצהיר המבקשת.

(91) בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר הגשתה של התובענה הייצוגית המצ"ב, בשם הקבוצה, כנגד המשיבות, ולחייבן להשיב למבקשת ולכל אחד מחברי הקבוצה, את סכום רכישת המוצרים, וכן לפצותו בסך של 50 ₪ בגין הפגיעה באוטונומיה, עוגמת הנפש, הכעס, התסכול ואי-הנוחות.

(92) כן מבוקש להורות על מתן צו עשה כנגד המשיבות, המורה להן לתקן את הסימון הלא חוקי של מוצריהן ולפסוק גמול מיוחד למבקשת ושכר טרחה לעורכי דינה, על פי שקול דעתו ובהתאם לקריטריונים הקבועים בסעיפים 22 ו-23 לחוק תובענות ייצוגיות.

גולן נפתלי, ע"ד

אמין מרגליה, ע"ד (רו"ח)

יצחק מירון, ע"ד

ב"כ המבקשת

תצהיר המבקשת

אני החתומה מטה, **רקפת אמיתי, ת.ז. 027741727**, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי אם לא אעשה כן, אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק, מצהירה בזה לאמור:

1. תצהירי זה ניתן לתמיכה בבקשה לאישור תובענה ייצוגית, אשר הוגשה בשמי, כנגד **מדג סי-פרוט בע"מ, וישרקו שיווק מותגי מזון בינלאומיים בע"מ** (להלן – **המשיבות 1 ו-2 בהתאמה**) ולאימות האמור בה.

2. רכשתי במהלך השנים האחרונות מספר פעמים, פירות ים קפואים תוצרת המשיבה 1 (**מדג**), כשתאריך התפוגה על המוצרים סומן כאמור כ"**תאריך אחרון לשימוש**". כמו כן, רכשתי במהלך השנים האחרונות מספר פעמים, פירות ים קפואים תוצרת המשיבה 2 (**ישרקו**), כשתאריך התפוגה על המוצרים סומן כאמור כ"**לשימוש עד**". כאשר תאריך התפוגה חלף, זרקתי את אותם המוצרים שנתרו במקפיא, מאחר שסברתי כי הם אינם ראויים לשימוש ומסוכנים בריאותית, לאור סימונם.

צילום המוצרים האחרונים שרכשתי, והמצויים עדיין ברשותי, מצ"ב **כנספח ג'** לתובענה.

3. הרכישות והשלכות המוצרים המתוארות לעיל לא היו חד-פעמיות: מעת לעת רכשתי מוצרים קפואים מהמשיבות, וכאשר חלף התאריך הנקוב על המוצרים, השלכתי אותם מתוך אמונה שקיים סיכון בריאותי בצריכתם. הדבר חזר על עצמו ברכישות נוספות, בהן הבנתי כי הסימון "לשימוש עד" או "תאריך אחרון לשימוש" משמעו אזהרה בריאותית, **זאת בניגוד למוצרים שסומנו "עדיף להשתמש לפני", אותם אני נמנעת מלזרוק, בחלוף התאריך.**

4. בדיעבד, הסתבר לי כי סימון המוצרים מטעה, כי ניתן לצרוך אותם עוד שנים מספר לאחר תאריך התפוגה האחרון המוטבע עליהם וכי אין הם מהווים סכנה, קל וחומר שלא סכנה מיידית, לבריאותי וזאת כעולה גם מחוות דעת מומחה, שהוזמנה שהעתקה, **מסומן ד'**, מצ"ב לתובענה.

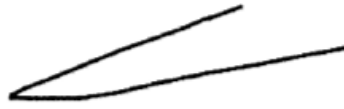
5. בהציגן בפני מידע מטעה כאמור, **מנעו ממני המשיבות במתכוון לבצע קניה מושכלת, תוך קבלת גילוי נאות באשר לאיכויות האמיתיות של המוצרים וההחלטה אם לצרוך אותם גם לאחר תאריך התפוגה, אם לא.**

6. עקב הטעייתי באשר לתכונות האמיתיות של המוצרים, נגרמו לי נזקים כמפורט בתחשיב המובא בבקשת האישור.

נזקי הממוני-כספי, מתבטא בגובה מחיר מוצר המשיבה עקב זריקת המוצרים עצמם, על אף שהסתבר בדיעבד שהיו בטוחים לשימוש.

נזקי הבלתי ממוני, נובע מגילוי ההטעיה והעובדה שרכשתי ונאלצתי להשליך את המוצרים, אשר גרמו לי גם לעוגמת נפש, כעס, תסכול ואי-נוחות, עת ביקשתי וציפיתי לקבל תמונה אמיתית ומלאה שתשקף נכונה את איכות וטיב המוצרים, כמצוות הדין.

7. מכפלת נזקים אלו, בכמות הצרכנים המוערכת לקבוצה, מהווה את גובה הנזק המוערך לקבוצה.
8. למעלה מן הנדרש, פניתי באמצעות באי כוחי למשיבות (בהתאמה), בפניות מוקדמות, טרם הגשת הבקשה לאישור, ואולם הפניות נדחו ע"י המשיבות שהשיבו.
- העתק הפניות המוקדמות ותשובות המשיבות, מסומן ה' 1' – ה' 2, מצ"ב לתובענה
9. אני מצהירה כי השם דלעיל הוא שמי, החתימה דלמטה היא חתימתי, וכי תוכן תצהירי זה אמת.

חתימת המצהירה

יצחק מירון, עו"ד
מ.ר. 11238

16.11.25
אני החתום מטה, _____, עורך דין, מאשר בזה כי ביום _____, הופיעה בפני, **רקפת אמיתי, ת.ז. 027741727**, ולאחר שהזהרתיה כי עליה לומר את האמת כולה ואת האמת בלבד, וכי תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק אם לא תעשה כן, אישרה נכונות הצהרתה דלעיל וחתמה עליה בפני.

יצחק מירון, עו"ד
מ.ר. 11238

חתימת מקבל התצהיר